

Artikelr b (CFP):

Sm deretorik

Rhetorica Scandinavica, temanummer om Sm deretorik. Vi inbyder hermed artikler med analyser og kritik af eksempler fra retorikkens historie og aktuelle fænomener.

Grovkornet kritik eller offentlig sm delse af navngivne personer er på godt og ondt en del af retorikken. Ifølge Aristoteles beskæftiger den epideiktiske genre sig med ros eller dadel. Måske har vi ikke fundet et bedre ord end dadel, fordi den side af retorikken længe har været betragtet som uetisk. Enkeltindivider har i årtier været beskyttet af injurielovgivningen, modsat tidligere tider. I Aristoteles' Grækenland var diatriben en yndet genre, ligesom romerne dyrkede invektivet, en litterær genre, hvor navngivne personer fik det glatte lag, ofte i form af obsc niteter. Gennem historien har der været mange former for sm deretoriske genrer, der undertiden fungerede som magtkritik i fx enevældige samfund. Et noget paradoksalt eksempel er tilsviningen af Struensee i skillingsviser, muliggjort af den yringsfrihed som samme Struensee havde indført i Danmark i 1770. I dagens demokratiske samfund har sm deretorikken fået en ny udbredelse gennem de mange elektroniske medier, der g r det vanskeligere at hævde injurielovgivningen – eller meget lettere at bryde den! I dag trives det offentlige personangreb i avisernes debatindlæg, på kultursiderne og i hiphopmusik, hvor rapperne sv rter hinanden til. Nye fænomener som "happy slapping" blandt børn og unge, der bruger mobiltelefonen til at optage små film af overfald og sende dem rundt i omgangskredsen, er eksempel på visuel sm deretorik.

At højt besungne idealer om frihed i tale forvaltes på en måde, som er oplagt til skade for andre synes at være et evigt aktuelt fænomen. I moderne tid har retorisk kritik set det som sin opgave - med hjemmel i teoretikere som Habermas og Perelman & Olbrechts-Tyteca - at d mme den skadelige retorik ude og i stedet håndhæve normerne for den konstruktive meningsudveksling baseret på argumentation. I den brede offentlighed synes disse tiltag dog ikke at have den store gennemslagskraft, og sager om offentlig hudfletning må ofte afgøres ifølge injurielovgivningen. Inden for retorikfaget har den normative tilgang til 'den skadelige retorik' gjort os tilbage-

holdende med at undersøge et udbredt fænomen i den retoriske praksis. Og det er en skam, for det er et fænomen som kan have forskellige argumentative funktioner, foruden stor underholdningsværdi. Vi mangler endnu begreber til at skelne kvalitativt mellem angreb forfattet med skarphed og vid og dem, der sigter mod laveste fællesnævner, ligesom vi mangler at gøre nuanceret rede for betydningen af de mere 'lokale' fortolkningsnormer, som sættes af genre og kulturelle og sociale forskelle.

Temanummeret om Sm deretorik inviterer artikler med analyser og kritik af eksempler fra retorikkens historie og aktuelle fænomener.

Deadline januar 2011.

Kontakt: Marie Lund Klujeff – litmlk@hum.au.dk
Hanne Roer – roer@hum.ku.dk